

به خاتمی جدیدی نیازمندیم

گفت وگویی خبرنگار فرارو با مهندس محمد توسلی

۲۱ بهمن ۱۳۸۷

از آنجا که سید محمد خاتمی به طور رسمی برای شرکت در انتخابات ریاست جمهوری اعلام کاندیداتوری کرده است، مسائلی درباره تفاوت های او با خاتمی پیشین مطرح می شود . در این راستا محمد توسلی معتقد است: «قطعاً آقای خاتمی و همکارانشان به این واقعیت توجه دارند که شرایط بعد از دولت نهم با شرایط هشت سال ریاست جمهوری ایشان ، هم به لحاظ شرایط داخلی و هم به لحاظ شرایط بین المللی متفاوت و جدید است بنابراین باید با یک برنامه روشن و کارشناسی شده جدید که در آن راهبرد مسائل جاری مشخص شده باشد وارد عرصه شود .»

رئیس دفتر سیاسی نهضت آزادی ایران در گفتگو با خبرنگار فرارو اظهار می دارد: «در همین راستا ما قبلاً این توصیه را کرده بودیم که اصلاح طلبان برای اینکه بتوانند در این مرحله با توجه به چالش های جدی ای که بیش از پیش وجود دارد باید علاوه بر دوستان نزدیک خود با احزاب و گروه های سیاسی ای که گفتمان اصلاح طلبی را باور دارند و در عمل هم پایبندی خودشان را به این گفتمان نشان داده اند گفتگو بکنند و با این رایزنی ها بتوانند برنامه حداقلی ای را که مورد قبول همگان است و منطبق با شرایط کنونی جامعه ما است ، اعلام کنند. در این صورت است که آقای خاتمی می تواند با شکل دهی جنبش فراگیر اصلاح طلبی هم زمینه حضور خود و هم زمینه موفقیت خود در انتخابات و هم در صورت پیروزی زمینه اجرای برنامه هایش را فراهم آورد .»

توسلی خاطر نشان کرد: «همکاران ایشان هم در نوشته های خود تصریح کرده اند که خاتمی نو باید بیاید چون خاتمی ای که با شرایط گذشته می شناسیم معلوم نیست که در شرایط جدید بتواند موفق شود .» توسلی درباره اینکه این خاتمی جدید چه ویژگی هایی باید داشته باشد، اظهار داشت: «خاتمی نو و در شرایط جدید باید پایبندی خود را به قانون اساسی بیش از پیش اعلام و مورد عمل قرار دهد و کوشش کند که از حقوق اساسی ملت که در قانون اساسی مطرح شده است با قاطعیت حمایت کند و سایر مطالبات مردم که در واقع انتظارات طبیعی و نیازهای آنها است از قبیل آموزش، بهداشت، حداقل رفاه و... را با یک برنامه کارشناسی شده در جهت پاسخ به نیازها برنامه ریزی نموده و واقع بینانه عمل نماید. لازمه این کار هم جلب کارشناسان خبره این کار است .»

وی همچنین در خصوص اینکه خاتمی از طرف مخالفان به تند روی و از جانب برخی موافقان به کند روی متهم شده است ، گفت: «به نظر من هر دو نقطه نظر قابل بررسی است. مخالفان اصلاحات در واقع طیف محافظه کارانی هستند که تمایلی به تغییر شرایط موجود ندارند چون کسانی که منافع را جذب کردند و منتفع از آنها هستند نمی خواهند تغییری در شرایط موجود به وجود بیاید، بنابراین با واژه اصلاحات و

اصلاح طلب و تحول در جامعه در جهت پاسخ به نیازهای همه اقشار جامعه موافق نیستند. بنابراین طبیعی است که آنها با اصلاح طلبی موافق نباشند پس باید این مسئله را از نظر آنها طبیعی ارزیابی کنیم.» وی افزود: «از دیگر سو اگر اصلاح طلبان نظر آنها را قبول داشتند اصولاً جنبش اصلاح طلبی در کشور شکل نمی گرفت، این جنبش به دنبال تحقق آرمان ها و اصول اولیه ای است که مردم به خاطر آنها انقلاب کردند و انتظار دارند که انقلاب آن دستاوردهایی را داشته باشد ولی آقایان با مقاومت در برابر این خواست منطقی مردم شرایطی را حاکم کردند که قشر خاصی در جامعه حاکم باشد و جمعی هم در آن منافع شریک باشند.»

توسلی ادامه داد: «بخشی از ایراداتی که برخی در جبهه موافق به آقای خاتمی وارد می کنند نادرست است. این تصور نادرستی است که برخی گمان می کردند اصلاحات یک شبه اتفاق می افتد. اصلاحات تدریجی است و متناسب با واقعیت ها باید انجام پذیرد.»

وی تاکید کرد: «به نظر من آقای خاتمی در طول هشت سال اقدامات بسیار خوبی انجام دادند و گام های بلندی در جهت توسعه کشور برداشتند به خصوص در عرصه توسعه سیاسی فعالیت های خوبی انجام شده است که ما در دولت نهم خلاء آنها را احساس می کنیم. گذشته از این ها اما بخشی از ایرادات وارد است.»

رئیس دفتر سیاسی نهضت آزادی ایران تصریح کرد: «آقای خاتمی و همکاران ایشان باید به این انتقادات توجه کنند و پاسخگوی این نقد ها باشند و کوشش کنند که در برنامه هایی که برای دوره دهم آماده می کنند، هم در برنامه و هم در اراده ای که برای اجرای برنامه ها دارند پاسخ باشند و عملاً به این نقدها پاسخ دهند.»

وی سپس افزود: «از جمله نقدهایی که به ایشان وارد است این است که انتخابات مجلس هفتم را در حالی برگزار کردند که خود آقای خاتمی و وزیر کشور ایشان اذعان داشتند که آن انتخابات خلاف قانون انجام شده است، به خصوص رد صلاحیت هایی که در آن حدود دو هزار نفر از مدیران انقلاب را با اتهامات کاملاً واهی و بی اساس رد صلاحیت کردند. این نقد کاملاً به آقای خاتمی وارد است چراکه ایشان نباید مجری چنین انتخاباتی می شدند که هم به لحاظ اخلاقی و هم به لحاظ معیارهای قانونی کشور و هم با معیارهایی که برای انتخابات آزاد، سالم و منصفانه در جهان شناخته شده، در تضاد آشکار است.»

توسلی ادامه داد: «نکته دیگر این است که آقای خاتمی خود را صرفاً به عنوان رئیس دستگاه اجرایی دولت اصلاحات مطرح می کرد اما جامعه انتظار داشت ایشان به عنوان رهبر جنبش اصلاحات هم ایفای نقش کند. این امر در دوره ایشان مغفول مانده بود و نتوانستند از رأی بیست و چند میلیون و زمینه اجتماعی ای که وجود داشت استفاده کنند و مردم را به میدان بیاورند و از پشتیبانی مردم برای پیشرفت اصلاحات استفاده کنند.»

توسلی با بیان اینکه از نظر ما خاتمی بهترین گزینه است درباره رویکرد انتخاباتی تشکل متبوعش گفت: «در بیانیه ها و مصاحبه های متعدد خود در ماه های گذشته تصریح و توصیه کردیم که اصلاح طلبان باید نامزد واحد داشته باشند و کوشش کنند که اصلاحات در قالب جبهه گسترده اصلاح طلبان شکل بگیرد تا بتوانند در شرایط کنونی اقدامات موثری انجام دهند.»

وی با تاکید بر اجماع اصلاح طلبان گفت: «در تحلیل های خود گفته ایم که آقای خاتمی مناسب ترین نامزدی است که می تواند محور و یا لولای جنبش فراگیر اصلاح طلبی در کشور باشد و اکنون هم که ایشان اعلام نامزدی کرده اند ما استقبال می کنیم و فکر میکنیم که حضور ایشان نباید جا را برای سایر نامزدها تنگ کند. سایر نامزدها از جمله آقایان موسوی و کروبی هم می توانند در عرصه حضور داشته باشند و ستادهای خود را تقویت کنند امام انتظار ما از همه بزرگوارانی که در عرصه اصلاح طلبی نامزد می شوند این است که در کنار هم باشند و در نهایت یک نفر از میان این جمع به عنوان نامزد نهایی در انتخابات حضور پیدا کند. پیش بینی من این است که اگر این اتفاق نیافتد و اصلاح طلبان مثل دوره قبل با چند کاندیدا حضور پیدا کنند و آراء شان تقسیم شود با چند پیامد مشخص روبرو خواهیم شد.»

عضو نهضت آزادی ایران دو پیامد منفی عدم اجماع اصلاح طلبان را اینگونه تشریح کرد: «چون آرا تقسیم می شود شانس پیروزی محافظه کاران بیشتر خواهد شد. دوم این است که اگر نامزدهای اصلاح طلبان متعدد باشد رغبت مردم برای حضور در انتخابات کاهش پیدا می کند. مردم دوست دارند که این تفاوت ها با گفتگو تبدیل به یک برنامه مشترک شود و این یک شاخص توسعه یافتگی است.»

وی با اشاره به روند برگزاری انتخابات در امریکا بیان کرد: «در انتخابات امریکا به وضوح دیدیم که با چه سازوکاری نهایتا نامزدها در هم ادغام شدند و به صورت نامزد واحدی جلو آمدند و انتظار داریم کسانی که به عنوان نامزد اصلاح طلبی می خواهند در عرصه حضور داشته باشند این نوع شاخص های توسعه یافتگی را در رفتارهای خود لحاظ کنند و کوشش کنند با گفتگو به جمع بندی مشترک برسند و یک نفر نماینده واحد بشود و با ادغام برنامه ها بتوانند هماهنگ عمل کنند.»

توسلی در پایان خاطر نشان کرد: «پیامد دیگر این مسئله که بسیار مهم است این است که با توجه به اینکه محافظه کاران تجربه کسب کرده اند و به اصطلاح انتخابات را مدیریت می کنند اگر نامزد اصلاح طلبان واحد نباشد و اختلاف آرایشان چشمگیر نباشد در نهایت برنامه مدیریت و مهندسی انتخابات شکل می گیرد و تفاوت های کم را با مدیریت به راحتی جبران می کنند و همان براین انتخابات خواهد رفت که در انتخابات گذشته رفته است»